
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-2\(29\)-257-268](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-2(29)-257-268)

УДК 33.338.2

JEL Classification: L52; M21

Сергій Віталійович Степаненко

кандидат економічних наук,

доцент кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою
Харківського національного університету радіоелектроніки (Харків, Україна)**E-mail:** sergii.stepanenko@nure.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-6132-328X>**Дмитро Анатолійович Петренко**аспірант кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою
Харківського національного університету радіоелектроніки (Харків, Україна)**E-mail:** dmytro.petrenko3@nure.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0001-6001-5349>**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА**

Анотація. У статті досліджено особливості формування механізму інноваційного розвитку підприємств. Встановлено відсутність єдиних думок серед науковців у питанні формування понятійно-категоріального апарату механізму інноваційного розвитку підприємств. Доведено, що ефективне функціонування механізму інноваційного розвитку підприємства реалізується на основі дотримання відповідних принципів, які було поділено на базові та специфічні. Визначено, що реалізація будь яких інноваційних проєктів не можлива без відповідного фінансового забезпечення, яке реалізується шляхом залучення інвестиційної підтримки, власних коштів, використання державних грантів, взаємодії з венчурними фондами. Обґрунтовано, що використання різних підходів дозволяє підприємству бути більш гнучким в ухваленні управлінських рішень, враховуючи складну економічну та безпекову ситуацію в країні.

Ключові слова: розвиток; інновація; інноваційний розвиток; механізм; промислове підприємство.

Рис.: 2. Бібл.: 7.

Постановка проблеми. У сучасних умовах жорсткої конкуренції та швидких технологічних змін питання інноваційного розвитку підприємств набуває особливої актуальності. Інновації стають ключовим фактором конкурентоспроможності, забезпечуючи підприємствам можливість адаптуватися до змін зовнішнього середовища, підвищувати ефективність виробництва та створювати унікальні продукти або послуги.

Особливо гостро питання забезпечення конкурентоспроможності постають перед підприємствами України в період військової агресії та повоєнного відновлення держави. Підприємства для підтримки свого розвитку в нових умовах нестабільності зовнішнього середовища повинні використовувати нові підходи та напрями інноваційного забезпечення своєї діяльності. Для реалізації означених напрямів розвитку

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

підприємства повинні впроваджувати відповідні механізми інноваційного розвитку підприємств, які в довгостроковій перспективі сприятимуть забезпеченню високого рівня їх конкурентоспроможності та адаптивності до швидких змін зовнішнього середовища. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю врахування нових умов господарювання підприємств в сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження напрямів формування механізму інноваційного розвитку підприємств висвітлені в працях багатьох вітчизняних вчених, серед яких В. Л. Дикань, Л. Є. Довгань, Г. В. Козаченко, Н. П. Карачина, О. В. Коваленко, Ю. О. Лисенко, Т. В. Полозова, В. С. Пономаренко, А. В. Толстова та інших. Проте питання формування механізму інноваційного розвитку підприємств з урахуванням сучасної економічної та безпекової ситуації в Україні потребують подальших наукових досліджень.

Мета статті полягає у дослідженні теоретичних аспектів формування механізму інноваційного розвитку підприємства.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні інноваційний розвиток підприємства є одним із ключових напрямів економічного зростання в умовах глобалізації та цифровізації. Сучасні економічні дослідження поділяють інноваційний розвиток на кілька рівнів:

1. Технологічний рівень – створення нових технологій, продуктів та виробничих процесів.
2. Організаційний рівень – удосконалення внутрішніх процесів, підвищення ефективності управління.
3. Соціально-економічний рівень – вплив інновацій на економіку країни, суспільство та ринок праці.

Урахування означених рівнів у подальшому формуванні організаційно-економічних механізмів інноваційного розвитку підприємств дозволить більш ефективно використовувати наявний ресурсний потенціал в довгостроковій перспективі.

Теоретичне дослідження підходів щодо визначення сутності поняття «механізм інноваційного розвитку» дозволило дійти до висновку, що на сьогодні існує багато трактувань цього поняття, які актуалізуються в процесі економічного розвитку та зміни зовнішнього середовища. Такі автори, як О. В. Коваленко, Ю. Г. Левченко, розглядають «інноваційний механізм», не враховуючи при цьому специфіку та завдання інноваційного розвитку [3-4].

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Науковці А.В. Толстова, Т. Дем'яненко розглядають механізм інноваційного розвитку промислового підприємства як комплекс взаємопов'язаних елементів, які дають змогу регулювання та стимулювання здійснення послідовності незворотних змін на підприємстві за рахунок використання інноваційних змін у різних сферах функціонування підприємства [1; 6].

Автор Т. В. Полозова розглядає розвиток підприємства через удосконалення організаційно-економічного механізму управління інноваційно-інвестиційною спроможністю, як основи забезпечення конкурентоспроможності бізнесу з урахуванням факторів зовнішнього середовища [5]. Узагальнюючи наявні підходи щодо визначення категорії «механізм інноваційного розвитку підприємства», у загальному аспекті його розглядають як сукупність інструментів, процесів, методів і ресурсів, за допомогою яких впроваджуються інновації для підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства.

Механізм інноваційного розвитку підприємства включає елементи, що наведені на рис. 1. Стратегічне управління інноваціями передбачає визначення інноваційних пріоритетів, виходячи з ресурсного потенціалу підприємства, його маркетингової політики та гнучкості до зовнішніх умов. Важливим етапом є розробка стратегій та планів щодо впровадження нових технологій з урахуванням фінансової та технологічної спроможності підприємства та безпекової ситуації.

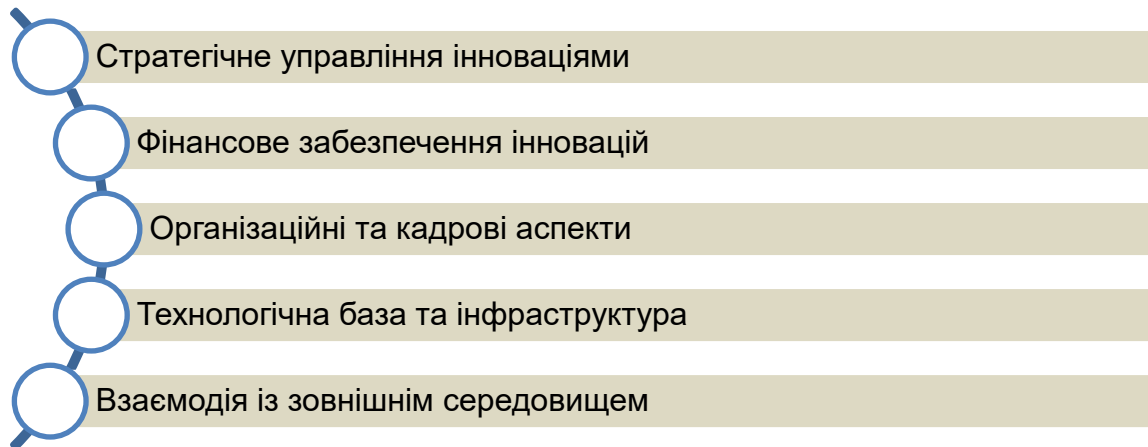
Реалізація будь-яких інноваційних проєктів не можлива без відповідного фінансового забезпечення. Формування фінансової спроможності для впровадження інновацій реалізується шляхом залучення інвестиційної підтримки, власних коштів, використання державних грантів, взаємодії з венчурними фондами. Основною розробки та реалізації інновацій є інтелектуально-кадрове забезпечення таких процесів, тому важливим для підприємства є забезпечення належної мотивації персоналу, формування команд інноваційних проєктів, залучення креативної молоді та новаторів [2].

Сучасний розвиток підприємств не можливий без використання цифрових технологій, впровадження автоматизованих систем обробки даних, формування дослідницьких центрів і лабораторій. В умовах обмеженості ресурсної спроможності для більшості підприємств є ефективним співпраця з іншими компаніями для обміну досвідом, вивчення ринкових тенденцій, співпраця з науковими установами.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Рисунок 1. Основні елементи формування механізму інноваційного розвитку підприємства

Джерело: запропоновано авторами.

Ефективне функціонування такого механізму реалізується на основі дотримання відповідних принципів, а саме:

1. Принцип системності, який передбачає, що інноваційний розвиток повинен розглядатися як цілісна система, що охоплює всі рівні управління підприємством (стратегічне планування, фінансування, кадрове забезпечення, технологічний розвиток).

2. Принцип безперервності, за яким інноваційні процеси мають бути постійними та адаптивними до змін у ринковому середовищі. Це означає проведення регулярного моніторингу нових технологій, удосконалення продуктів і послуг, підтримку культури інновацій.

3. Принцип гнучкості та адаптивності, який ґрунтується на необхідності підприємствам швидко підлаштовуватися до нових умов сучасного бізнес-середовища за рахунок впровадження нових змін, використовуючи цифрові технології, методи гнучкого управління (Agile, Lean), стратегічне планування на основі даних.

4. Принцип ефективності, який визначає, що будь-які інновації повинні бути економічно обґрунтованими, сприяти збільшенню прибутку підприємства та за рахунок впровадження нових технологій збільшувати продуктивність праці.

5. Принцип орієнтації на споживача передбачає заходи щодо задоволення потреб клієнтів і створення конкурентних переваг. Для цього важливо вивчати ринок і потреби споживачів, впроваджувати кастомізацію продуктів, підвищувати рівень сервісу.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

---

6. Принцип партнерства та кооперації, що характеризує ефективну співпрацю з науковими установами, стартапами, бізнес-партнерами, венчурними фондами. Це дозволяє підприємству отримувати доступ до новітніх технологій і знань.

7. Принцип технологічного лідерства, за яким для довгострокового успіху підприємство повинно прагнути до впровадження передових технологій, автоматизації процесів, використання штучного інтелекту та Big Data.

8. Принцип екологічності та соціальної відповідальності базується на тому, що організації, компанії та інші учасники суспільного життя повинні діяти таким чином, щоб їхні рішення й діяльність приносили користь не тільки їм самим, але й навколишньому середовищу, а також суспільству загалом.

У науковій літературі вказані принципи можуть розширюватися або навпаки, зменшуватися в кількості залежно від напрямку дослідження, аспектів використання механізмів та інше.

Формування механізму інноваційного розвитку підприємства є складним і багатограним процесом, що включає в себе сукупність методів, інструментів і заходів, спрямованих на стимулювання та впровадження інновацій. Відповідний механізм повинен забезпечувати не лише розробку нових технологій, а і створення сприятливого організаційного середовища, фінансового забезпечення та стратегічного управління.

Функціонування механізму інноваційного розвитку передбачає методи управління, що беруть участь у практичній реалізації функцій управління. Методи управління доцільно виокремити у три блоки: загальні методи управління (економічні, соціальні, організаційні); методи діагностики та моніторингу (економіко-математичні, логіко-економічні), методи сценарного прогнозування (імітаційні, когнітивні).

До інструментів впливу на інноваційний розвиток підприємства, які допомагають впроваджувати нові технології, продукти, процеси та управлінські рішення, можна віднести фінансові (венчурне фінансування, гранти та державні програми, кредитні програми, бізнес-ангели); організаційні (створення R&D центрів, аутсорсинг інновацій, корпоративні акселератори); технологічні (цифровізація бізнес-процесів, адитивні технології (3D-друк), індустрія 4.0, blockchain); маркетингові (дизайн-мислення, аджайл та Lean-підходи, краудсорсинг та відкриті інновації); правові та регуляторні (захист інтелектуальної власності, стандартизація та сертифікація, державна підтримка);

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

соціальні та кадрові (корпоративна культура інновацій, навчання та підвищення кваліфікації персоналу) [7].

Основними складовими забезпечення інноваційного розвитку підприємства є організаційна, економічна та поведінкова. Організаційна складова включає систему управління, структуру, процеси та ресурси, що забезпечують ефективне впровадження інновацій. Вона охоплює такі ключові елементи, як організаційна структура (взаємодія різних підрозділів підприємства), система управління (методи, принципи, стилі керівництва), мотиваційний механізм (забезпечення стимулювання персоналу), процеси управління інноваціями (планування, організація, контроль та оцінку), фінансове забезпечення (формування інвестиційної політики), зовнішня взаємодія (співпраця з науковими установами, венчурними фондами).

Економічна складова механізму інноваційного розвитку підприємства містить фінансові, інвестиційні та економічні інструменти, що забезпечують ефективне впровадження інновацій та їхню окупність. Основні складові включають фінансове забезпечення інновацій (власні та залучені кошти, державне фінансування, венчурний капітал), інвестиційний механізм, що включає оцінку інвестиційних проєктів та розробку інвестиційних стратегій, механізм оцінки економічної ефективності (визначення рівня окупності інновацій, показники продуктивності та рентабельності), стимулювання економічного розвитку через інновації (зниження витрат, збільшення доходів, підвищення конкурентоспроможності).

Поведінкова складова механізму інноваційного розвитку підприємства визначає роль людського фактору, організаційної культури та мотивації персоналу у процесі впровадження інновацій. Вона включає інноваційну культуру підприємства (клімат у колективі, готовність до ризику), мотивацію та стимулювання персоналу (матеріальні стимули, формування команди), лідерство та управління (гнучкість в управлінні, делегування повноважень), адаптивність та готовність до змін (формування стійкості до невизначеності), комунікація та обмін знаннями (обмін досвідом, використання сучасних цифрових рішень). Поведінкова складова є критично важливою, оскільки саме люди генерують, приймають і реалізують інновації. Її розвиток сприяє успішній трансформації підприємства та підвищенню його конкурентоспроможності (рис. 2).

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Рисунок 2. Концептуальна схема механізму інноваційного розвитку підприємства

Джерело: розроблено авторами.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Використання різних підходів в управлінні дозволяє підприємству бути більш гнучким в ухваленні управлінських рішень, враховуючи складну економічну та безпекову ситуацію в країні. Так, системний підхід дозволяє розглядати підприємство як єдиний механізм, у якому всі елементи є взаємопов'язаними між собою. Так, зміна одного елемента вплине на всі інші елементи, що потребує вчасного реагування від керівництва для стабілізації виробничих процесів. Процесний підхід заснований на використанні взаємопов'язаних процесів, що спрямовані на реалізацію стратегічних цілей розвитку бізнесу. Використання цього підходу для підприємства дозволяє покращити управління за рахунок зниження витрат та підвищення ефективності.

Використання процесного підходу підвищує гнучкість та адаптивність до змін на ринку, за рахунок покращення якості продукції та послуг. Використання сценарного підходу передбачає розробку альтернативних сценаріїв розвитку підприємства залежно від можливих змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі. Він дозволяє підготувати підприємство до різних варіантів майбутнього та мінімізувати ризики. Реалізація сценарного підходу здійснюється на основі принципів аналізу середовища, що націлене на вивчення ринкових, економічних, технологічних і соціальних факторів; визначенні ключових невизначеностей за рахунок ідентифікації факторів, що мають найбільший вплив на бізнес. Наступним принципом є розробка декількох варіантів сценаріїв розвитку подій (оптимістичний, нейтральний та песимістичний) з урахуванням ризиків та загроз.

Важливим принципом є розробка відповідного стратегічного забезпечення, що сформовано в кожному з можливих сценаріїв розвитку підприємства.

Моніторинг і коригування змін реалізації сценаріїв, з урахуванням невідповідності плановим показникам, дозволяє вчасно реагувати на такі зміни для нейтралізації негативних наслідків.

Рішення в управлінні інноваційним розвитком підприємства повинні бути спрямовані на реалізацію таких аспектів [5]:

- зниження кількості або сили впливу негативних факторів на інноваційний розвиток підприємства;
- ефективне використання дії факторів впливу для підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства за рахунок забезпечення інноваційного розвитку;

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

— забезпечення гнучкості функціонування підприємства за рахунок збалансування впливу негативних та позитивних факторів на інноваційний розвиток;

— забезпечення нормативного рівня інноваційної безпеки діяльності підприємства.

В умовах сьогодення питання забезпечення безпеки діяльності підприємства передбачає різні її види, а саме фізичну, економічну, фінансову, інноваційно-інвестиційну, кадрову. Забезпечення фізичної безпеки для сучасних підприємств України є актуальним завданням, оскільки бойові дії на території держави призводять до значних руйнувань промислових об'єктів.

Висновки та пропозиції. На основі проведеного дослідження було визначено основні елементи механізму інноваційного розвитку підприємства. Обґрунтовано, що на сьогодні відсутня єдність наукових думок щодо визначення категорії «механізм інноваційного розвитку», оскільки постійні зміни зовнішнього середовища впливають на загальну ефективність реалізації такого механізму, що потребує відповідної актуалізації.

Визначено, що ефективна реалізація механізму інноваційного розвитку підприємства здійснюється на основі дотримання відповідних принципів, які було сформовано як базові та специфічні. До базових принципів було віднесено принцип системності, безперервності, гнучкості та адаптивності, ефективності, орієнтації на споживача, партнерства та кооперації, технологічного лідерства, екологічності. До специфічних принципів віднесено принцип субсидіарності, цілеспрямованості, паритетності, інтеграційності, цілісності простору, формування полюсів росту, варіативності.

Було виокремлено та проаналізовано основні складові механізму інноваційного розвитку підприємства, які було поділено на організаційну, економічну та поведінкову. Визначено, що кожна з означених складових дозволяє підприємству максимально залучати свій потенціал до стратегічного розвитку на основі інноваційної спроможності підприємства. Доведено, що в сучасних умовах високої мінливості зовнішнього середовища, нестабільної економічної та безпекової ситуації в країні, без впровадження інновацій підприємства не зможуть забезпечувати належний рівень своєї конкурентоспроможності.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Для формування ефективного механізму інноваційного розвитку підприємства доцільно використовувати різні підходи (системний, процесний, сценарний та ситуаційний) залежно від потреб та ситуації зовнішнього середовища. У сценарному підході було виокремлено три найбільш вживані моделі розвитку подій (оптимістичний, нейтральний та песимістичний), що дозволяє керівництву вчасно реагувати на відповідні зміни в реалізації стратегій та швидко приймати відповідні управлінські рішення. Перспективами подальших досліджень є розробка теоретико-методичних засад базових складових механізму інноваційного розвитку підприємства.

Список використаних джерел

1. Дем'яненко Т. Теоретичні аспекти формування механізму інноваційного розвитку підприємства / Т. Дем'яненко, Д. Альошин // Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Економіка». – 2023. – Вип. 17(34). DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-17\(34\)-08](https://doi.org/10.33296/2707-0654-17(34)-08).
2. Кіщак І. Теоретико-методологічні підходи до формування організаційно-економічного механізму управління підприємством / І. Кіщак, А. Слюсаренко // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки. – 2019. – № 1. – С. 49-56. DOI: [10.33310/2521-120X-2019-12-1-49-56](https://doi.org/10.33310/2521-120X-2019-12-1-49-56).
3. Коваленко О. В. Формування механізмів прогнозування маркетинго-інноваційного розвитку економіки України / О. В. Коваленко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2015. – Вип. 11, ч. 2. – С. 38–45.
4. Левченко Ю. Г. Формування механізму управління інноваціями підприємств харчової промисловості / Ю. Г. Левченко // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки». – 2007. – № 3(41). – С. 192–197.
5. Полозова Т. В. Організаційно-економічний механізм управління інноваційно-інвестиційною спроможністю підприємства / Т. В. Полозова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка». – 2017. – Вип. 23. – С. 126-131.
6. Толстова А. В. Теоретичні аспекти формування механізму інноваційного розвитку промислового підприємства [Електронний ресурс] / А. В. Толстова, К. Огненна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент». – 2016. – № 21. – С.106-109. – Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/21-2016/24.pdf>.
7. Хоменко І. О. Організаційно-економічний механізм функціонування і розвитку підприємств / І. О. Хоменко, Л. М. Волинець, І. В. Горобінська // Київський економічний науковий журнал. – 2023. – № 1. – С. 86-89.

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

References

1. Demianenko, T., Alyoshin, D. (2023). Teoreticni aspekti formuvaniya mehanizmu innovasiinogo rozvitku pidpriemstv [Theoretical aspects of forming the mechanism of innovative development of an enterprise]. *Adaptivne upravlinnia: teoriia i praktyka* Serii «*Ekonomika*» – *Adaptive Management: Theory and Practice. Series «Economy»*, 17(34). [https://doi.org/10.33296/2707-0654-17\(34\)-08](https://doi.org/10.33296/2707-0654-17(34)-08).
2. Kishchak, I., Slyusarenko, A. (2019). Teoretiko-metodologicni pidhodi do formuvaniya organizaciino-economicnogo mehanizmu upravlinya pidpriemstvom [Theoretical and methodological approaches to the formation of the organizational and economic mechanism of enterprise management]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho. Ekonomichni nauky – Scientific Bulletin of the V. O. Sukhomlynsky National University of Mykolaiv. Economic Sciences*, (1), 49-56. DOI: 13.33310/2521-120X-2019-12-1-49-56.
3. Kovalenko, O.V. (2015). Formuvanie mehanizmiv prognozuvaniya marketing-innovaciinogo rozvitku ekonomiki Ukraini [Formation of mechanisms for forecasting marketing and innovative development of the economy of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Serii «Ekonomichni nauky» – Scientific Bulletin of Kherson State University. Series "Economic Sciences"*, 11(2), 38-45.
4. Levchenko, Y.G. (2007). Formuvanie mehanizmu upravleniya innovaciunami pidpriemstv harchovoi promislivosti [Formation of the mechanism for managing innovations of food industry enterprises]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Serii «Ekonomichni nauky» – Bulletin of Zhytomyr State Technological University. Series "Economic Sciences"*, (3(41)), 192–197.
5. Polozova, T.V. (2017). Organizaciino-ekonomichni mehanizm upravlinya innovaciino-snvesticynoy spromognasty pidpriemstva [Organizational and economic mechanism for managing the innovation and investment capacity of an enterprise]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii «Ekonomika» – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series "Economics"*, (23), 126-131.
6. Tolstova A.V., Ognenna K. (2016). Teoreticni aspekti formuvaniya mehanizma innovaciinogo rozvitku promislivih pidpriemstv [Theoretical aspects of the formation of the mechanism for innovative development of an industrial enterprise]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: «Ekonomika i menedzhment» – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: "Economics and Management"*, (21), 106-109. <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/21-2016/24.pdf>.
7. Khomenko, I.O., Volynets, L.M., Gorobinska, I.V. (2023). Organizaciino-ekonomichni mehanizm funkcionuvaniya ta rozvitku pidpriemstva [Organizational and economic mechanism of functioning and development of enterprises]. *Kyivskyi ekonomichnyi naukovyi zhurnal – Kyiv Economic Scientific Journal*, (1), 86-89.

Отримано 09.08.2024

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

UDC 33.338.2

JEL Classification L52; M21

Sergii Stepanenko

PhD in Economic Sciences, Associate Professor of the Department
of Economic Cybernetics and Economic Security Management
Kharkiv National University of Radio Electronics (Kharkiv, Ukraine)

E-mail: sergii.stepanenko@nure.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-6132-328X>

Dmytro Petrenko

PhD Student of Department of Economic Cybernetics
and Management of Economic Security

Kharkiv National University of Radio Electronics (Kharkiv, Ukraine)

E-mail: dmytro.petrenko3@nure.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0001-6001-5349>

**THEORETICAL ASPECTS OF FORMING THE MECHANISM
OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF AN ENTERPRISE**

Abstract. *The article examines the features of the formation of the mechanism of innovative development of enterprises. The main levels of innovative development of enterprises are defined. The lack of consensus among scientists on the issue of forming the conceptual and categorical apparatus of the mechanism of innovative development of enterprises is substantiated. It is proved that the effective functioning of the mechanism of innovative development of enterprises is implemented on the basis of compliance with the relevant principles, which were divided into basic and specific. It is determined that the implementation of any innovative projects is not possible without appropriate financial support, which is implemented by attracting investment support, own funds, using state grants, and interacting with venture funds. It is substantiated that the use of different approaches allows the enterprise to be more flexible in making management decisions, taking into account the complex economic and security situation in the country. It is proved that the modern development of enterprises is not possible without the use of digital technologies, the introduction of automated data processing systems, and the formation of research centers and laboratories. It has been established that the formation of a mechanism for the innovative development of an enterprise is a complex and multifaceted process, which includes a set of methods, tools and measures aimed at stimulating and implementing innovations. Such a mechanism should ensure not only the development of new technologies, but also the creation of a favorable organizational environment, financial support and strategic management. It has been established that for the formation of an effective mechanism for the innovative development of enterprises it is advisable to use different approaches (systemic, process, scenario and situational) depending on the needs and situation of the external environment.*

Keywords: *development; innovation; innovative development; mechanism; industrial enterprise.*

Fig.: 2. Reverences: 7.

Бібліографічний опис для цитування:

Степаненко С. В., Петренко Д. А. Теоретичні аспекти формування механізму інноваційного розвитку підприємства. *Науковий вісник Полісся*. 2024. № 2(29). С. 257-268.